

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farkas-utca 78. sz. alatt gr. BÄNFELHÁZ emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délen.
 Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért elsőször 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
 A „nyilatkozatok” cikkek sora után 20 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Közép-utca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, január 29.

(D) A jelen évben megnyitott szász nemzeti universitás első ülését rendkívül fontosnak látjuk, mert az újból rtaificálta azon lépéseket, miket az előbbi gyűlés tett, és háláérzelemmel s egyhangu köszönettel fogadta azon sarkalatos változtatást, melyet saját kérelmére a fundus regius és törvénykezési viszonyaiban a magyar apostoli király tett.

Sokat közlünk megdöbbenett a szász nemzet ezen vívmánya, kivált mert ugyanakkor vették a hirt, hogy a szász terület a birodalmi tanács által hozott törvényeknek reá való kiterjesztéseért akar eszegetni.

Minket ezen események ellenkező eszmékhez vezettek. Mi úgy az octoberi, mint magában a februári diplomában teljes biztosítást birunk arra nézve, hogy a magyar királyság területének a Reichsrath nem fog törvényt hozni a jus privatum és criminale köréből; ő felsége ezeket egyenesen a mi képviselőnk jogának hagyta fen, tehát a szász nemzet e részben lehető kérése ellenkezik az uralkodó felség adott szavaival, s így az osztrák törvények reánk nézve csak ideiglenes érvénnyel bírnak.

Fontos lenne azonban a szász nemzet ezen nyilatkozánya azért, mert ezáltal másodsor is tetteg feladná a Báthori István király által megerősített saját helyhatósági statútumait; s midőn még a Reichsrathot is illetékesnek látna arra, hogy a szász földre saját hozott törvényeit kiterjeszse, annál illetékesebb a magyar királyság, melynek kegyelméből bírja a szász nép mostani birtokát, hogy a királyság hozandó általános codexét reá is alkalmazza.

Mi tisztelve a szász nemzet régi helyhatósági autonómiáját, nem részeltünk volna őt ez áldozatra sürgetni; de most oly vágyat táplál, sőt oly intézményt kért és fogadott el, mely által régi jogai elévültek, s többé a leendő codificationál nem tehet a királyság jogos képviselőnek többsége elhatározásai ellen semmi ellenvetést.

Ezen állítást a szászterületi legutóbbi intézkedések értelmezik kiválóbban és igazolják.

A szászterület a helyhatósági autonómiának egy egész Európában páratlan jogát bírta, azt t. i., hogy felhívási törvényszékét a szászszékek választák; azon terület választott képviselője, az universitás volt egyszersmind ezen terület első felhívási törvényszéke.

Ezen a szabadválasztásból kifolyó jog által volt képes a szász nemzet saját judicialis intézményét évszázadokon át megvédeni, s kizárni az ország kormányát, hogy helyhatóságának bírósági ügyeire befolyást gyakorolhasson.

Míg a szász nemzetben a burocratiai hajlam annyira ki nem fejtett, s egyszerűbb erkölceik nem ösztönzik őket nagyobb honorarium igénylésére hivataloskodásukért; a szász föld kebli pénztára bőven fedezheté a hivatalnokok fizetéseit, s így a terület autonómiája szemben a kormányhatalommal teljesen biztosítva volt. Azon uradalmak jövedelmei, melyeket a magyar fejedelmek adományaiból oly kötelezettségektől birtak, miknek nagy részét régóta nem teljesítik, rendelkezésük alatt állhatnak vala a végre, hogy a hivatali fizetések ama terület kebli pénztárát töltenek ki ne zsákmányolják.

Midőn 1848-ban a haladási eszmék forgalma közt fölmerült a kormány által kinevezendő állandó bíróságok eszméje, mi kivált a fundus regius ellenvetései miatt aggódunk; soha sem hittünk a szász nemzettel annyira önmegtagadást, hogy az igazság kiszolgáltatási egységnek kész legyen feláldozni képviselői alapokon birt felsőbb bíróságot.

Jól emlékezhetnek olvasóink a szászoknak akkori emlékiratára, mit a magyar ministeriumnak benyújtottak s mit a minap közöltünk; láthattuk abból, mily kizárólagosok voltak ők, s ki hitte akkor, hogy alig egy évtized múlva statútumokat s egyetemők igazságszolgáltatási jogát így feladni késznek lesznek, a mit kérve soha sem tettek volna.

Most akkori aggodalmainkra többé nem lesz ok; a szász nemzet elől ment, ő octroy útján is elfogadta az állam által díjazott s létesített bíróságot, s kérve kérte, hogy az universitás köréből a bírói hatáskör e szerint elkülöníttessék; ő megelőzött minket, s mi-

dőn mi még a jogfolytonossághoz ragaszkodva a választott törvényszékek beállításán eszünk, a szász nemzet ezen helyhatósági jogát letette a király kezébe, s a felség által királyi hatalmával, s a szászok kérelmére felállított külön bíróságot, az idei egyetem első gyűlésén általános köszönettel és lelkesedéssel fogadta.

Ezt észelve érezzük, hogy lelkünkön egy nagy malomkő hullott le; a szász nemzetnek mostanra nem nincs semmi joga a magyar királyság leendő codificationalis kérdéseiben helyhatósági régi jogai-
 val akadékoskodni.

Ő felsége nem mint Ausztria császára, hanem mint magyar király s Erdély nagyfejedelme, nem az osztrák igazságügy-ministerium, hanem az erdélyi korlátnokság és gubernium által teljesítette a szász nemzet óhaját, a szász nemzet a magyar királyi hatalmi orgánjainak kezelésén át mondott le helyhatósági jogának azon részéről, mely a népválasztás és helyhatósági jog alapján igazságszolgáltatást foglalta magában, s a magyar korona tanácsosainak ajánlatára fognak azon törvényszék elnökei s tanácsosai kinevezetni.

Ez tény és pedig nagy tény, melyet nemzetünk mélyen véssen be emlékezetébe.

E szerint mostantól kezdve a szász első felhívási törvényszék alá van rendelve azon időszerű változtatásoknak, melyeket a közös királyi állam törvényhozása és uralkodója az igazság kiszolgáltatásában alkalmazni kíván, s a szász föld részéről a régi, de most feladott helyhatósági jogok alapján e részben többé semmi ellenvetést tenni nem lehet.

Ezen bíróság fizetése többé nem a helyhatóság pénztárából hordoztatván, egyenesen királyi kinevezés alatt áll, s csak is e legelső alkalommal fog az universitás candidálni a szabályzat 6. § értelmében.

Ő felsége kinevezése most az erdélyi kormány-
 szék és korlátnokság ajánlata folytán történik, azután azon kormányorgánok ajánlata folytán, kik tán egykor e mostani orgánok helyébe lépnek.

Ezen intézkedésnek egy másik fontos oldala is van; a szászok kérték és elfogadták saját és magántörvényeik feláldozásával azon törvényeket, melyek most ideiglenesen reánk kiterjesztvük; ők semmit sem óvakodtak az ellen, hogy ezen magántörvények alkalmából régi statútumaik érvénytelenségére nézve valami következtetés vonassék, sőt tetteg elismerék azoknak érvénytelenségét, s így kifogás nélkül rendelték alá magokat azon törvényhozás intézkedésének, melynek fővonásai az oct. 20-i diplomában vannak letéve, de melynek végső sora az e diplomában fenhagyott revisioja által az 1848-i törvényekkelnek fog eldőlni.

Ebből az következik, hogy a magyar kérdés kiegyenlítésével elhatározandó akár külön erdélyi, akár közös magyar királysági törvényhozás által hozandó polgári és büntető codex helyi érvénye ellen, a szász nemzet és helyhatósági jogai alapján, mi ellenvetést sem tehet többé.

Ha már most még elgondoljuk, hogy a szászterület közigazgatási tisztjeinek fizetésére nézve is feladta a kebli pénztár jogát, s államfizetés alá helyezi közigazgatási tisztviselőit is; miután az állam által fizetett minden hivatal az uralkodó kinevezése alá kell hogy essék, világosan beláthatni, hogy a szászterület helyhatósági fennebbi jogairól általában lemondott, s a királynak és törvényhozásnak szabad kezét engedett ezen terület közigazgatási s bírósági ügyeinek további elintézésére s alkalom szerinti alakítására.

Jól megjegyezzük ezeket jövőre nézve, midőn így vagy úgy eljövend az idő, hogy törvényhozás útján hazánkat e kedvetlen ideiglenességből kiragadni segítünk; ezen általunk tárgyalt intézkedés által már elméletileg sok akadály el van hárítva, mely az ország szabad elhatározásának útját állhatja vala, Erdély többi polgárai fel vannak oldozva az unio-
 eskű azon kötelezései alól, melyek által a szász föld és intézményei annyi századon át biztosítva valának; a leendő törvényhozás keze nincs többé semmi helyhatósági előjog által ezen részről

lekötve, s szabadon intézkedhetik itt az osztó igazság és a civilisatio kívánalmaihoz képest.

Ezen észrevételeink világosítása végett itt közreadjuk az ezen kérdésre vonatkozó okmányokat, a mint következnek a „Korunk” közlése szerint.

A szebeni főtörvényszék alapító okmányai. I. Ő eszé-
 szári s apostoli királyi felsége, Erdély nagyfejedelme, szé-
 kelyek ispánja legkegyelmesebb urunk nevében
 A nemes szász nemzet tektis egyetemének!

A ns. szász nemzet egyetemének egy N. Szeben városban a szász törvényhatóságokra nézve felállítandó kebli
 másod bírósági törvényszék alakítása iránti indítványai alapján, méltóztatott ő es. és apostoli királyi felsége Schönbrun-
 ban 1862. év nov. 4-ről a következő legfelsőbb határozványt legkegyelmesebben kibocsátani:

„A szász nemzeti egyetem által egy állandó főtörvény-
 székek N. Szebenben alakítása iránt ajánlatba tett, előmbé
 terjesztett és visszazárt alapsabályokat megerősitem.

Ennek folytán udvari korlátnokságom teendője leend,
 ezen általam megerősített alapsabályt hitelesített alakban az
 egyetemmel közöltetni, s ezen főtörvényszéknek mielőbbi élet-
 be léptetését eszközölni.”

Ezen legfelsőbb határozvány szó szerinti tartalma a
 legfelsőbbleg helybenhagyott s hitelesített alakban kiállított
 szabályzatnak, és ahhoz tartozó személyzeti és fizetési lét-
 szám kimutatásnak közlése mellett, midőn a nemes szász
 nemzet egyetemének folyó hónap 12-én 4411 udvari szám
 alatt kelt korlátnoksági rendelet következ éül kedves tudomá-
 sul megiratnék — meghagyatik egyuttal az egyetemnek, hogy
 a legfelsőbb engedélyezett főtörvényszék életbe léptetésének
 siettetése tekintetéből az alelnöki és hat tanácsosi állomásra
 hármas számú kijelölését rögtön megtenni, azt a kijelölendő
 egyének minősítvényi kimutatásával ellátva, legkésőbb de-
 cember hava 15-ig ide felküldeni siessen, hogy az innen ő
 Felsége eleibe felterjesztethessék. Az erdélyi királyi főkor-
 mány-
 néknek Kolozsvárt, nov. 28-án tartott üléséből.

Crenneville m. k. Hajós János, titoknok.

II.

Szabályzat

a szebeni főtörvényszék alakítására nézve.

1. §. Az igazságszolgáltatás másod bíróságilag gyakor-
 lása végett, az erdélyi szász székek és vidékekre kihatólag
 egy N. Szebenben székelő állandó főtörvényszék alakittatik.

2. §. Ezen főtörvényszék ideiglenes minőségű tartama
 alatt a szász nemzeti egyetem ispánja mint alelnökből, egy
 alelnökből s a megkivántató ítélő bírói, fogalmazói, kezelési
 és szolgaszemélyzetből áll.

3. §. A főtörvényszék rendszeresített tanácsosai közül
 egy mint főügyész, a két felesketett tanácsai titkárok közül
 egyik mint annak segéde fog működni; a főügyésznek elő-
 adó osztályához szükségelt kezelési és szolgaszemélyzet a
 főtörvényszék kebléből lesz kiállítandó.

4. §. Az alelnök, a tanácsosok, tanácsai titkárok, vala-
 mint a többi hivatalnokok fizetése és rangosztályzata a mel-
 lékletben . . . alatt ide fogott személyzeti és fizetési létszám-
 kimutatásban van meghatározva.

5. §. Azon kívül ezen főtörvényszék hatásköre alá 12
 figyelő, ezekből 8 évenkénti 300 frt segélypénzzel és 4 fize-
 tés nélkül fog a megkivántató sarjadék növesztése, valamint
 ezen főtörvényszék egy a többi törvényszékekkelni szolgálat-
 tétel végett kinevezeteni.

6. §. Ezen főtörvényszéknek alelnökét és tanácsosait ő
 felsége nevezi ki, még pedig ezen első kinevezés alkalmá-
 val, az egyetem hármas számú kijelölése alapján.

A többi fogalmazói és kezelési, valamint szolgaszemély-
 zet kinevezése a főtörvényszék jogához tartozik.

7. §. Ezen főtörvényszéknek a személyzet ezen első
 betöltése után trespdesbe eső alelnöki és tanácsosi állomások
 újra betöltésük iránti kijelölési ajánlatok, az összes törvény-
 székek ügyrende és belső elrendezésére nézve 853-ik év
 május 3-án kelt es. k. nyiltparancs (1853-diki b. t. l. XXVI.
 drb. 81. sz.) folytán kihirdetett szabályok értelmében lesznek
 megteendőek.

8. §. Az összemélyzet kinevezése alkalmával az 1853.
 év május 3-án kelt fentebbi szabályokban előirt általános
 és különös szolgalmi képességen kívül, a szász székek és
 vidékek valamely községéhez tartozásra is, nemzeti és val-
 lási különbség nélkül tekintet veendő; a mint is ezen székek-
 és vidékekben a nemzet- és valláskülönbség nem létezett.

9. §. A szebeni főtörvényszék hatáskörének teljesítésében,
 az 1853-ik év május 3-án (b. t. l. 81-ik sz.) kelt es. kir.
 nyiltparancs, valamint az igazságügyi ministeriumnak 1854.
 év június 16-án kelt rendelete folytán, az összes es. kir.
 törvényszékekre nézve kibocsátott ügyrendhez lesz magát
 alkalmazandó.

10. §. Ezenfőtörvényszék hivatalos tevékenysége által
 okozott mindennemű költségeket az államkincstár hordozza.
 Ő eszé-
 szári s apostoli királyi felsége nevében.

Fentebbi szabályzat Schönbrunban 1862-dik év nov.
 4-kén kelt legfelsőbb határozat folytán megerősítettik. Az ud-
 vari korlátnokságtól, Bécsben, november 12. 1862.

Nádasdi m. k. Salmen m. k.

III.

A n-szebeni főtörvényszék személyzeti- és fizetési létszám kimutatása.

1. Egy alelnök a VI. rangosztályban	3000 ft.
2. Öt tanácsos, VII. rangoszt. közülük kettő pr	2000 f. 4000 "
más három pr	1600 " 4800 "
3. Két tan. titkár a VII. rangoszt. pr	1000 " 2000 "
4. Tizenkét figyelő a XII. r. oszt. közülük 8 évenként 300 f. segélypénzzel ellátva, más 4 fizeték nélkül	2450 "
5. Egy kiadóbiztalmi igazgató VIII. r. osztályban	1000 "
6. Egy segéd a IX. rangosztályban	800 "
7. Három officialis X. r. o. közülük egy kettő pr	700 " 1200 "
8. Három járulnok a XII. oszt. pr	400 " 1200 "
9. Egy ajtónálló	— " 400 "
10. Két szolga per 250 ft.	— " 500 "
11. Egy szolgálógéd	— " 200 "
Összen:	22,200 ft.

Jegyzés: 1) Egy tanácsos egyszersmind főügyész is, és egy tanácsos titkár annak segéde.

2) A kétszolga hivatalos ruhát kap.

3) Cs. és apostoli kir. Felsége nevében.

Fentebbi személyzeti és fizetési létszám kimutatás Schönbrownban 1862-ik év november hó 4-én kelt legfelsőbb határozattal megerősített. Kiadott az udvari korlátnökságtól Bécsben, november 12-én 1862.

Nádasdi m. k.

Salmen m. k.

Párhuzamok a szőlőművelésben a Királyhágón alól és fölül.

Hol legyen az idő, melyben okszerűség a gazdaságot terén, ne legyen csak vendég?!

Ki előtt ne volna ismeretes a Királyhágón fölül szőlőtermelő gazdáknak azon általános panasza, miszerint szőlőik ellenmondhatlanul kevésbé jutalmazók, mint a Királyhágón alóliakéi; s mi még sokkal érzékenyebb: itt sokkal gyakoribb az évek, midőn a szőlő a munka bérét is alig fordítja meg?

Igen, ez úgy van; s ezt az idő annyiszor s oly sajnosan bebizonyította, hogy ezen kétkedni egy alaposan felkészült szem fog többé. Így állván a dolog: mi lehetne természetesebb feladatunk, mint szőlőművelésünk hiányainak okait kikutatni, azokat eltávolítani, s egy okosabb elbírálás által magunkat azoknak nem kevésbé kellemetlen, mint káros befolyásától megmenteni igyekeznünk! Jelen értekezésünk célja, mennyiben azt e különben politikai lap ilyeszeri szűk köre engedi, e hiányok egy némelyikének felmutatása, s egy véleményünk és a Királyhágón alóli köztapasztalat szerint okosabbnak bizonyult szőlőművelési módszer ajánlása leendő.

Mindenek előtt azonban sajnálatunkat kell kifejeznünk a felett, miként a Királyhágón alóli szőlőművelést sem mondhatjuk teljesen okoszerűnek; de ott legalább a gyakorlat némely oly modorával találkozunk, melyek józan felfogás kifolyásai lévén, nemcsak kifogás fölöttieknek tanúsítják magukat, hanem dús eredmények alapján is szolgálhatnak, s mint ilyenek minden próbának megfelelően, általánosan követendők.

Ilyenek p. o. a fedés, nyitás s némi tekintetben a metkezés is, melyeket rendre vévén, s K. hágón felüli eljárásainkkal összehasonlítván, nyilván rá kell jöttünk a fenebb idézett panasz valódi okaira, s akkor egyenesen tőlünk függ azoknak végképp elhárítása.

A fedés K. hágón alól a fölött, hogy a jövő termést a fagy ellen óvja, egy oly téli ugart képez, mely mint mely és rendszeres földforgatás, a talajt csaknem kézzelfoghatólag megjavítja már magában is; de ha a nyitást, mely a

fedésnek ellentéte, azonban mégis mintegy kiegészítő részéül tekintendő, fölveszünk, nem kevesebbet mondhatunk mint azt, hogy e két műtétel által, mely egy téli s egy nyári ugart képez, a talaj annyira elmállik, megporhanyul és termékenyül, hogy szőlőtőkéknek egész évre kellő tápot szolgáltat, s mintegy képessé teszi a lehető legjobb eredmények meghozására.

Azokra nézve, kik az érintett fedést és nyitást gyakorlatilag nem ismerik, szükségesnek látjuk az érintett műtétek leírását, mert különben kétkednének azoknak megígért hatásában és eredményében, holott az érintett műtétek K. hágón alól szokott végrehajtási módjai egyszerű leírására is minden gondolkodó fölélt világossá lesz, azoknak a Királyhágón felüli végrehajtási módok feletti sokkal czélszerűbb és hasznosabb volta.

Ugyanis, föltéve, hogy egy sorban mivel szőlő közé 3 láb széles legyen, ebben a fedés úgy történik, hogy a nevezett közlőből a föld minél mélyebbről felvágatván a szőlőtők sorára magas földhalom rakatik, úgy hogy minden köz egy árokszerű mélyedést, sánczot, ellenben a szőlősor egy hosszú halmot, vagy mint némelyek mondják taréjt képezzen, mely aztán a tél tartama alatt a természet vegyfontási működésének kitéve áll mindaddig, míg tavasszal a nyitás műtéte áll elő. F. for a szőlősorokra huzott halmoszerű föld önkénytelenül megforgatva, akként hanyatlik által, hogy a közökben halmok emelkedvén, most már a szőlősorok képezzenek árkok, s azokivül minden szőlőtőke tövére a föld gondosan elszedetik, s a szőlőtőke félmeddig kiássa szorgalmasan megtisztítatik.

Es ezen állapot mindaddig tart, míg a szőlőjövésék és levelek fejleni kezdenek, sőt még a termés csilhatlan jóslata a gerezdek félreismerhetlen bimbói is mutatkoznak. Ekkor tétetik aztán a „bevágás”-nak nevezett azon kapálás, mely a már kétoldalra megforgatott halmokat elegyengetvén a szőlőtálaját egy egyenlő sima lappá teszi.

Világos, hogy a megírt elbírálás, egy téli és egy nyári ugarral termékenyítette a K. hágón alóliak szőlőfaját, midőn itt az első kapálásnak nevezett műtétel áll elő, mely egyenesen a fenemített bevágásnak felel meg, az azt megelőzőt jótékony műtételek teljes mellőzésével.

Teljes mellőzésével mondjuk, mert azon eljárás, melyet mi itt fedésnek csak a szőlőveszteszök könnyedén lenyomatásánál teszünk, bár történik itt is egy kis földfelvágás, de az a fenébirtokhoz hasonlítva, minden jelentőség nélkülinek állítható. De még az sem ritka eset, hogy a lebjott szőlőtőre annak karója tétetik nyomtaték gyanánt, s kész a fedés.

Minthogy a bevágás az itt első kapálásnak nevezett műtételnek felel meg, melyet itt is amott is a keverésnek nevezett második kapálás követ, a végre hasonlóan mindkét helyen a harmadik és utolsó kapálás fejez, világosan kitűnik: miként a Királyhágón fölül a fenn leírt két legérényesebb kapálás nem gyakoroltatván, az Ezop bölcse öregének megfogadása: „Miszertin a szőlő-talajában rejlik minden kincs szorgalmas fölkeresésének és használatba vétésének”, nagy részben nem követték. S ebből önként következik aztán az ígért kincseknek, a borknak az előállítására tett hiányos munkákkal viszonyuló gyakran kis mennyisége. Mert a borra is talál e közmodás: ki mint vet, úgy arat.

(Folytatjuk.)

Maros-Vásárhely, jan. 27.

Az ideai farsang városunkban egyik kaszinó-bállal kezdődött, mely a mult szombaton azaz január 24-dikén az „Apollo terem”-ben tartott meg. Azt hiszem a nagyérdemű közönséget nem fogom untatni, ha csak röviden egy pár sorban megemlítem: Az irt tánczestély a kaszinó javára volt rendezve, de alig hiszem, hogy ezen czélunk eléggé megfelelt volna, mert nálunk az első bál mindig gyéren van látogatva; ha egyszerre a másodikon kezdhettük volna, mint a mult évben az „Apollo terem” haszonbérletje tette, talán

anyagi tekintetben jobban állott volna ki; más tekintetben azonban a csekély számú de válogatott közönség tökéletesen kielégítette, mi azt hiszem elég biztosíték arra, hogy a más két kaszinóból által a kívánt anyagi czél is elérve legyen. A tánczterem a legnagyobb izléssel és csinnal volt kiállítva; a tánczrendben a már régóta kiküszöbölve volt keringő is helyet foglalt, mi által a bál bizottmány a nem csekély számmal jelen volt katonatiszti kar igényeinek is eleget kívánt tenni. Hölgyeink a jelenlegi viszonyok nyomozott helyzetét átvéve, minden fénylőst kiküszöböltek öltözeteikből, s izléssel párosított egyszerűségben igyekeztek kitűnni. Különösen kitűntek a bájos M. L. és K. E. kisasszonyok, kikről — azt hiszem — az irigység sem tagadhatta meg a bál királynői koronát; továbbá H. N. és H. I. kisasszonyok, kik különösen egyszerű de izlésteljes öltözékekkel ragadták magokra a közönség figyelmét. Még sokan volnának megemlíteni méltók, de a helysükre nem engedvén, legyen elég a kedves D. J.-né, B. A.-né urasszonyokat, és Cs. T. kisasszonyt, mint kik kecses tánczok és szelleműs társalgások által kitűntek, megemlíteni. A zenekar nagyon is fiatal egyénkből levő összeállítva, az egész tánczestély alatt egy kissé zavarban látszott lenni; de ismerve szép tehetségeiket, remélhető, hogy a közelebbi bálban éppen olyan otthon fogják magukat érezni, mint a reünők alatt érezték. Az egész bál a közönség- és kaszinóhoz illő méltósággal folyt le.

X. W.

Bé. Királyfalva, január 11.

Jelen hó 11-kén megjelentek falvánkban körlelkész Sámuel József és iskolai tanácsos tks. Bedőházi János urak iskolát látogatni; mintán a tanulókat minden tárgyból kikérdezték, számbavétevén az iskolakötelek, és iskolába járó gyermekek, úgy tűnt ki, hogy a feljárni köteleseknek alig fele gyakorolja az iskolát, jöllehet a szülők többször buzdítottak mind szöszékből, mind pedig más nton gyermekeik feljártására. A kör-lelkész és tanácsos ur fölleskesítendők a szülőknek gyermekeik iskolaköltésére, összehívattak azokat a lelkes lakába, hol a k. lelkes ur egy rövid velő beszédben oly eleven színekkel s megható példákkal rajzolt előbb a tudatlanság káros és a tanuláshoz gyermekeik- és utódaikra nézve üdvös következményeit, hogy azok a szép szavak győző ereje által elragadtatván, megígérték gyermekeik felküldését, s ez ígértiket be is váltották, mert másnap reggel az iskolához padjai mind megteltek. Hasonló szellemben beszélt hozzájuk t. B. J. ur a baza és nemzeti-ség szempontjából.

Végül mlgs Gyárfás József ur sz. bíró s ugyancsak iskolai tanácsos intve kérő a szülők, hogy engedvén az iskolalátogatók szép s üdvös felszólításainak, vegyék lelkükre és kövessék azokat; tudván egyszerűsáig a taneszközökben sok hiányt is indítványozó, miképp az egyház minden tagja járuljon tehetségehez képest némi áldozattal azoknak megszerezéséhez. Indítványozó ur addig is, míg a falu pénztárából az iskolai szükségletekre utalványozhatna, megkezdte az adakozók sorát 1 o. é. frtal. Jeles példadást követtek az egyház tagjai is, adván ki 10, ki 20 krt; utóljára az adakozók ajánlatait megkoronázta tks Bedőházi János ur, átengedvén mindazon uapszámokat, melylyel neki a királyfalviak restálnak az iskola számára, oly formán, hogy a kötelelben álló 40 o. é. krt helyett fizessen minden hátralekös csak 30 o. é. krt egy napszámért; a nap-számok összege tehát körülbelül 12 o. é. frtot. E képpen oly szép kis összeg fejlődött ki, melyből könnyen beszerezhetők a megkívántató taneszközök és minden kézi könyvek, melyek a tanító kezében szükségesek.

En azt hiszem T. szerkesztő ur, hogy az ily tények, melyek által a népevelés előmozdítatik, s melyekből a nemzet és hazára nézt áldás szülemlik, ha csak buzdiás tekintetből is méltók arra, hogy köztudomásra juttassanak; azt is hiszem, hogy azon jelesek, kik ily áldozatokra bírnak — tíz és száz annnyival mevéen előre — a népet lelke-

TÁRCZA.

AZ

ÉSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

— Hja! ily uton nem biztosíthatja magát boszum elől, fölkerüni egy franciaúra és cotillonra csupán azért, nehogy nevét a meghívandók névsorából kivonjam?... közönsöm e bókot, de átlátok rajta. De legyen vido-rabb. Nem fogok hatalmommal visszaelni, csak aztán nehogy Vilmossal párbajra szál- janak. Ön elragadta előle Izidorát, pedig mennyire bíuk a férfiak arra, hogy egy fel- tünő fiatal hölgy a legelső tánczot karjaikon lejtse el?

— Ismeri Vilmos a vérségi viszony elő- jogait s tudja, hogy szerencsém őt iriggyé nem teheti. En hivatnám párbajra őt, ki annyí előnyvel bír, hogy valóban akárkire nézve a legveszélyeseb vetélytárs. Ne ta- gadja meg tehát nagysád kérésemet, nyer- jem meg ama tánczokra és én hálaérzetem- től lelkesedve kétsz vagy e költökösárka mellett ama csipkekötést is tartogatni, míg sikerül nagysádnak ama gordiusi göcsök ki- bontása, melyeket most még inkább össze- bonnyoltott.

Aranka átnyújtá a kötést is Gábor ke- zébe s így nagyon közel hajolva fiatalunk- hoz folytatta azon nehéz munkát, mely nem azon percekhez való, midőn kedvesünkről gondolkozunk.

— Kitért vádam elől, de ismétlem, nem bittom önnél akkora kíváncsiságot, hogy hül-

gyek naplóját hírnélkül olvassassa — szolt gyöngéd piruló areczal Aranka.

— Szeretném még nevelni nagysád fel- tudásait, mert jósága igen kényeztet és soha sem akar semmit feltudni irányomban; de kegyed oly ösztinte, oly jó hozzám. Nem tit- kolom tehát tovább, hogy Vilmos árulta el. Ő fedezte fel nagysád naplóját néhány nap előtt s mohó kíváncsisággal olvasá előttem, és nagyon sokat beszélt azután a derék gróf Honti Kázmérról s nagysád boldog szerel- méről.

— Nem kárhoztatom Vilmost, mert is- merte őnt.

— Igen kedves nagysád, nem volt ugyan szükség rá, de monda, hogy ez oly titok, mit Kolozsvárott szülőin kívül csak hármam tudhatunk.

— Igen édes Gábor, titok az és pedig nem azért, mintha háttéri reményeket akar- nek őrzni azon esetre, ha Kázmérban esa- latkoznám, miután egy ily családás teljesleg bizalmatlanná tette a férfiak iránt; de titok azért, mert nem szeretném, hogy beszéd és faggatások tárgya legyek. Öszintébb vagyok, hogysem tagadással felelhetnék a faggató- sokra; azt megint a sajátos felfogásu kö- rök nevésegesnek találják, ha egész nyilt- sággal beszélném gróf Honti Kázmér iránti szerelmemet. Jobb tehát hallgassunk róla. Ugy is a körök már elkezdék magyaráz- gani a köztem s ön közötti barátságot.

Igy beszélgettek ők, a gomolya kicsom- bolyitása miatt nagyon bizalmas közelségbe hajolva egymáshoz, midőn gróf Hallayné is Izidora beléptek. Fiatalaink inkább el voltak foglalva, hogysem az érkezőket észrevegék; Aranka szemei a gomolyán csüngöttek, Gá-

bor pedig háttal volt a salon ajtójához. Mi- dőn Izidora őket így összehajolva megpil- lantá, areza oly piros lett, mint a vér. Aranka vette előbb észre az érkezőket, s gyorsan ugrék fel pamlagáról s szaladott üdvözle- tőkre. Izidora előtt nem kevésbé tűnt fel a rendszerint barna halvány Aranka kigyult areza, melyet társalgásuk korábbi tárgya eléggé megmagyaráz.

Gróf Hallayné arezain titkos öröm su- gárzék, midőn a Gábor s Aranka közti vi- szonyról terjedő hírekre azon bizalmas kö- zelség, melyben érkezőikkel megplették, a valószínűség látszatát kölesönözte, föl is hasz- nálá e percz emlékeztetést elégszer a végett, hogy Izidorát Gábor önzéséről s vagyonon kapásáról meggyőzze.

— Tiszta szerelmet csak a füranguaknál, nagy vagyonuaknál találhatni. A szegénynek kereskednie kell szívével is, és a gazdag hölgyet könnyen feleli gazdagabbért. Ezért nem is lehet vádolni őket. Kapkodjanak, de végre is magukhoz hasonlóval kell beérniük.

Nem hiányoztak ily megjegyzések gróf Hallayné részéről, melyek Izidorára annál fájóbb benyomást tettek, mert soha sem volt alkalmával bizalmasan találkoznia, hogy szemrehányást tehessen neki. Annál inkább várt a gróf Csillárinénál tartandó estélyre, midőn hitte, hogy a francia-négyes alatt a zene- és társalgás zaja közt alkalmá lesz az általa mindig szeretett ifjuval egy-két bizalmas szót váltani.

Gróf Hallayné látogatása alatt nyert al- kalmat Gábor értesíteni Izidorát, hogy ohajtá őt meglátogatni, de gróf Hallayné megveto fogadása által kiuntá őt házatól.

— Megkértem egykor őnt édes Gábor,

(Folytatjuk.)

síteni, habár keblükben föllelik is tetteik jutalmát, megérdemlik a nyilvánosság előtti köszönetet.

A nép nevében köszönetet hát ööknek részvételükért uraim! kísérje áldás éltüket és működésüket mindentü! r. l.

KÜLÖNFÉLÉK.

A szász nemzeti gyűlés január 27-én tartott második üléséről a „Herm. Ztg.” előleges tudósítást hoz. A múlt ülés jegyzőkönyve felolvasatott s hitelesített. Ispáni helyettes emlékezteti a gyűlést, hogy a múlt ülésben rábizott, hogy az ő felségéhez intézni határozott hála felirat szerkesztésével valakit megbízzon; ő Rannicher szobeni követet választotta, s felhívja, hogy olvassa fel a felirat tervét. Rannicher felolvassa. (A szobeni lap még nem közli a szöveget, s így tüzetesebben nem ismertethetjük ezt újabb adresterrel most.) Balthes indítványozza, hogy egész terjedelmében fogadtassék el. Balomiri azonban kifogást tesz a „nemetekről” (a fundus regius népről?) szóló passzus ellen, nem pártolja a bevezetést, s németül végzi: „auslassen!” Macellariunnak nincs kifogása a felirat ellen. A főtörvényszéket illetőleg, ugy hiszi, nincs szükség kettőre az országban. Utasításánál fogva kifogást tesz a „Sachsenland” kitétel ellen, s ajánlja helyette a „fundus regius” használatát. Az előzők szász ispáni helyettes erre azt a megjegyzést teszi, hogy a „Sachsenland”-nak megvan a maga történelmi jogosultsága. (Hallatlan! A románok ellenében a történelmi jogra hivatkozik!!! De minő hivatkozás ez? Egy erdélyi Szászország eszméje még csak ez, mely csak a napokban született a Schmidt Henrik ur agyában. Törvényeink szerint „fundus regius” királyföldre a történelmileg jogosult elnevezés, s Macellariunnak igaza van, ha kifogást tesz a „Sachsenland” kivétel ellen). Leow Macellari ellen beszél. Igaz, úgy mond, hogy a román nemzet jogainak sértését látja a „Sachsenland” kifejezésben, s az utasításban foglaltatik, hogy a helyett más kitétel használassék, de nincs megmondva: minő kitétel? Nem tartja tehát kötelességének követársá táltaozását támogatni. Végre szász ispáni helyettes enuncialja, hogy Balomirit a felirat bevezető részének elbágyása iránti nézetében senki se támogatja; Macellariunnak pedig lényegileg egyetért, különben is látható az egész szerkezetből, hogy nem csak a szász, hanem az egész „Sachsenland” népessége értetik. Rannicher készen nyilatkozik ezen teltelt alkalmazni: „Sachsenland” minden nemzetiségű lakosai. A segessvári első követ is indítványoz bizonyos változtatást, de visszatartatik, s így a Rannicher-szerkezet fogadtatott el. Előnk: Binder követ indítványozta volt, hogy a felirathat hálás megemlékezésben részesítsék gróf Crenneville főkományszéki előnk ő nmlga és gróf Nádasdy udvari kanzcellár ő nmlga is, minél fogva felszólította Rannichert, hogy a felirat kísérelőitait intézze a főkományszéki előnk és kanzcellár ő nmlgaikhoz. Ezen iratok terve is felolvasatván, egyhangulag elfogadtatott. (Maga a gubernium tehát melőztetik ez ügy alatt!) Előnk napirendre kitűzi a Sachsenlandban felállítandó főtörvényszék szervezésének kérdését, de a tárgyalást a más napi gyűlésre kívánja halasztani. Balomiri szeretné a referens e tárgybani javaslatait ismerni. Előnk a referenshez utasítja, hogy magánúton szeressen értesülést magának arról, ha ugyan a referens beléegyezik. Ezzel a gyűlés eloszott.

A mint értesülünk, a zongora- és ének-virtuoz Schuller kisasszonyok nemsokára városunkba jönnek hangversenyt adni.

A színháznál február 4-én szerdán Paulay rendező jutalomjátékául Schiller klasszikus műve „Tell Vilmos” kerül színpadra. Ma Farkas Albert „Nápolyi Johanna” című drámáját adják, hétfőn pedig a lapjainkban dicserettel említett Belke Mathild fog fellépni „Borgia Lucretiá”-ban a czimszerepet énekelve.

Báró Bánffy Dánielnő ő nka a helybeli belvárosi reform. templom számára aranyonai himzett katedrataraktarót ajándékozott, melyen két évig dolgozott.

Az új osztrák sajtó-törvény közzétételét a Reichs-Gesetz-Blatt 1863. január 3-dikán kiadott IV. darabja 6. számában. Eredeti czime „Presgesetz vom 17. December 1862.” A Reichsrath hozta, Császár ő Flge szentesítette. Magyarországi és Erdélyre nézve nem érvényes, a mint látjuk.

Szász Régen csakugyan szab. kir. város rangjára emeltetett, mely tény a bécsi hivatalos lapban közzé is tetetett. Midőn az ez iránt először fölmerült hírt közöltük, egy kis batorlan megjegyzést batorkodtunk tenni. De annak mélyebb jelentését a „Független” mégis megértette, s igaza van midőn megjegyzi, hogy az egésznek titka nem egyéb, mint a, hogy a körültekintő szász atyafiak minden módon igyekeznek szavazataikat szaporítani a kilátásban levő országgyűlésre. Valóban Szász-Régen sokkal jelentéktelenebb városokba, hogysem ama ranghoz és az azzal együtt járó előnyökhöz más körülmények közt igényt formálhatott volna; mert ha Mócs nem is, de Torda, Enyed, Zilah, Déza, Székely-Keresztur, Kézdí-Vásárhely, Déva, Csik-Somlyó, Gyergyó-Szentmiklós, Zalatna, Szászváros, sőt Bánffy-Hunyad is stb. sokkal több vagy legalább is épp oly joggal alkothatnak igényt arra, hogy az országgyűlésen külön követ által képviseltessenek.

S. Sz. György. január 20-áról írják nekünk. Ugy látszik az idek farsang vigabb lésezen nálunk mint a tavalyi, nemesak hogy beszélnek balakról, hanem 17-én a fiatalaság egy táncestélyt rögtönzött is. Számos és szép gyűlekezet volt, és mind magyarok; de fájdalom az érzület nem a volt egészen, mert a csárdást kivéve más magyar tánczot nem jártak, sarkantyut sem lehetett látni, sőt voltak magyar nők, nem magyarosan öltözve. En nem itélem meg ezeket, hanem a közvéleményre bízom; de a fiatal urakon csodálkozom, hogy ők, kik a szép „kőrmagyart”, „palotást” a mult farsangon oly hűvel tanulták és járták, most egészen nélkülöztek. Közlebből ha terhére nem leendek, ha fogok a

már létezendő „leányiskoláról”, ennek tanítóiról, alapítványához járulandókról és leendő magtáráról, a mi mint halom, vasárnap fog meggyittatni tünepélyesen. V. Béla.

— A „Botsch.” „megelégedés” hallja, hogy az erdélyi országgyűlés egybehívása a reichsrath ülésének megnyitja előtt a munkálatok jelen állása szerint teljesen biztosítva van. Csopán császár ő Felségének válaszára várnak még, mely a belső-szolnokmegyei bizottmány fölterjesztésére fog kiadni, hogy a viszonyok alapján, a mint ezek a császári válasz következtében előreláthatóan alakulni fognak, az országgyűlés egybehívásának végső teendői munkába vétessenek. Mert ugy látszik az erd. udv. kanzcellariának az a célja, hogy a további intézkedéseket attól feltétlenül, vajjon az erdélyi magyar elem részt akar-e venni a politikai életben, vagy passzívítában fogja tartani magát?

— A brassóiak utasítását, melyet szász egyetemi követeiknek adtak, a szobeni újság elszomorodott szívvel következő pontokban közli teljesen:

1) a Bécsben járt követektől kérjenek számadást az e célra fölhasznált pénzüsségekről;

2) a szász székek és vidékek számára szervezendő alkotmányellenes törvényszék ellen tiltakozzanak;

3) a közigazgatás és törvénykezés szervezésében teendő változtatások fölötti tanácskozába nebecsátokozzanak, hasonlóképpen tartózkodjanak az új községi rendszer javaslatának vitásától is;

4) a külön területek fölötti tanácskozások ellen tiltakozzanak;

5) a reichsrathba küldés ellen mindaddig tiltakozzanak, míg e kérdést az országgyűlés elnem dönti;

6) egyéb nevezetes szervezkedési kérdésekre nézve várják be küldők további utasításait;

7) kéthetenként tegyenek jelentést küldőiknek, visszatérők pedig nyilvánosan fognak számolni válaszaik előtt.

— A „Hon” szerint Budáról fölterjesztés küldetett volna Bécsbe, miszerint Mátyás király könyvtárának Konstantinápolyban még meglevő maradványai minden áron visszaszerzendők.

— A „Koszorú”-t mind e mai napig nem kaptuk. Megszüntessük-e cserepéldányunkat? A „Hölgyfutár”-t se látunk még ez évben. Így vagyunk az „Üstökös”-sel is.

— Olasz emigránsok. A lombard-velencei királyságból 1859-től 1862. végéig 6680 személy vándorolt ki, 2157 pedig önként visszatért. Az emigránsok száma tehát: 4523.

— Mihály, szerb fejedelem neje, Hunyady Julia grófnő, magyarországi jóságaira utatában tegnap Budán időzött. Kisérete egy titkárról s négy udvari hölgyből állt. A mint a „Debrecezenhez” címzett szállodából, hol szállva volt, kilépve kocsijábaült, az oda gyűlt nép megjelenezte.

POLITIKAI HIREK.

FRANCZIAORSZÁG. Páris, jan. 25. Ma volt a jutalmak kiosztása a londoni kiállítás közt. A császár jobbján a kis herceg, balján a császárné, Clotilde és Matild hgnő állottak. Napoleon herceg olvasa a jelentést. A császár beszédet tartott, s a becsületrend keresztjét osztá szét. Beszédében szerencsét kívánt a kiállítóknak az eredményhez, a határozottakhoz, a kitartáshoz, hogy Franciaország becsületét megtartották. Mintegy azt ez az angolhoni invasio csakugyan ki is eszközölte. Szerencsésnek érzem magamat, a legdecebbakat megjutalmazni. Valóban, mi átmentünk a tengerszoroson, beittottunk az angol földre, ámber nem fegyverrel, a mi pusztítást idéz elő, hanem azzal, a mi jólétet s kényelmet ad. A császár kifejtette továbbá, hogy a kereskedelmi szerződés a népeket egymáshoz közelebb hozzák s állapotukat megjavítják. Ha az idegen államok minket sok dologért irigyelhetnek, Franciaországunk be kell látni, hogy Angolországtól sok erkölcsi előnyt kölcsönözhetne. Mi Angolországtól tanultuk azt a szabad szellemet, a mely mindenkinél vélemény-szabadságot ad s minden érdek kifejtését biztosítja. Az olyan szabadság, mint Angolországban van, nem rombol, hanem inkább javít. A magánipar maga-magát kezeli s a kormány mindenkinél meghagyja a saját tetteiért való felelősséget. E kormányzat nem keveset tett szomszédunk ipar- és tengerészeti hatalmának növelésére. A császár azt mondá végre, hogy Franciaország is hasonló eredményekre fog jutni, ha a nyilvános szabadság alapját megszilárdítandják, s felhívta valamennyit, hogy mindnyájan egy és ugyanazon eredményre törekedjenek.

Páris, jan. 26. A senatus felirati javaslatának lényeges tartalma a következő: A császár szavait a senatus s egész Franciaország élénk helyesléssel fogadta. A javaslatban meg vannak említve az ország helyzete, a politika, erkölcsi és anyagi javítások, a melyekről a császár előterjesztést tett. A közelebb leendő választásról ezt mondja: bátor s a császárhoz hű segédnek ismét fognak találkozni. A nép logikája erős. A mult kezeskedik a jövőről és a mult megmérhetlen lépéseket tett a legmagosabb tét felé. A senatusról így szól: A senatus segélyt nyújtott a császárság felállításához, s akkor is segélyt nyújtott a császárnak, a midőn s senatust újra alakította. A senatus feladata könnyű, mert az ország irtózik az igen nagy szabadság veszélyétől. Az uralkodó, a kor szellemétől lelkesítve, nem vágyik szerfeletti tekintélyre. A jelen pillanatban a senatus nyugodtan várja az események lefolyását. A külpolitikát illetőleg ezt mondja: Franciaország kell hogy Mexiko ellen menjen, a midőn zászlója az ellenség előtt áll. Olaszországban az üzszeletközések, ugy látszik, messzsi bátterbe vonultak; Turinban nem beszélnek többé Rómáról. A pápa támogatva a francia fegyverek által, halálát nyilvánítja a császár iránt. A pápa tudja, hogy Olaszország függetlensége nem azt teszi, hogy Franciaország a forradalommal szövetezzék; és hogy számíthat a császárra, ha a becsült s a multbeli kötelezettségek hallatják szavukat. A felirat sajnálja, hogy a Franciaország által indítványozott beavatkozás Amerikában nem jött létre, annyival inkább, mert a háború tovább folytatása miatt szenved az ipar. A ministerek egyéb jelentéseinek s a helyzet kitüntetésének megemlézése után a felirat így végzi: Bármint legyen is látható jelen állása, még

messzszibbre ható kilátások várnak reánk. Franciaország nincs hozzá szokva, meddő télenességben szunyadni. Ez a nagy ország, a mely háboruban vitéséget, az állam közmunkáiban értelmességet, politikai irányában bámulandó józan eszet tanusított: kettőztetni fogja erőfeszítését, hogy előrehaladó rendeltetését, a melyre felségéd cselez, elérhesse. A császárság megszilárdítva az idő, szentesítve Európa rokonszenve és fentartva a nép hajlama által, nem leend hűlen ígéreteihez; Franciaország egyetértve vele, nem fogja téveszteni hivatását.

A javaslat tárgyalása csütörtökön kezdődött.

NÉMETORSZÁG. Berlin, jan. 25. A képviselő ház felirati bizottságában, a mely előtt, a mint közölve volt, három felirati javaslat áll, mindenek előtt az a kérdés döntött el: legyen-e felirat vagy nem? 19 tag igen-nel szavazott s csak kettő (Rohden katolikus és Simson ő szabad-elvű) volt ellene minden feliratnak. Czieszkowski gróf nem szavazott, de fentartotta lengyel pártbíve számára az elhatározás szabadságát. Grabow elnök a többséggel szavazott. Ugyanazon többség a Virchow-féle javaslatot (a melyet távirati kivonathatn közöltünk) egész terjedelmében elfogadta.

OROSZ- ÉS LENGYELORSZÁG. A lengyel mozgalmakról szóló tudósítások zavartak s egymáskan ellenmondók, a minek oka az, hogy nem közvetlenül az események színhelyéről jönnek, hanem utazók elbeszéléseiből s távolabbi helyekről kelt magán levelekből vannak merítve. Im itt közöljük az újabb lapok idevonatkozó stírgúnyait eredeti tarkaságukban:

Lemberg, jan. 26. A „Gazeta narodowa”-nak éppen most kiadott rendkívüli melléklete jelenti: Lengyelországi biztos tudósítások szerint a tömegekbe összecsoportozott katonakötelesek, a központi bizottság felhívása következtében, kezdenek szétoszlan. A Kielce megtámadásáról szóló hír alkalmassal valótlan. A galicziai-lengyel batárszél kozákok által el van zárva.

Berlin, jan. 26. (délután). Varsói bankárok levelei, 24-i postabélyeggel, azt a megjegyzést tartalmazzák, hogy a táviró sodronyok minden irányban el vannak szakítva, azért bizonytalanság uralkodik.

Myslowitzból egy szavabevehető utas, a ki vasárnap reggel hagyta el Varsót, ezt táviratozta: Varsó csendes.

Legújabb biztos tudósítások szerint a felkelés Varsóban teljesen elnyomatott s biztos a kilátás, hogy a vidéken is rövid időn el fog nyomni. Posen nagyszerűségéből megnyugtató tudósítások érkeztek. Sehol sincs a felkelőkkel való összeköttetésnek semmi nyoma; magán a porosz batárszelen is nyugalom van. Hogy Lengyelországból porosz területre jöttek volna át, nincs tudva.

A mai „Schles. Ztg.” írja, hogy az áruszállítás a felső szileziai vasuton Lengyelország felé megszünt s porosz részről semmit sem visznek.

Breslau, jan. 26. A „Bresl. Ztg.” írja: Legnagyobb számmal vannak a felkelők a gostouini kertlethez; Kielce és Petrikau alkalmassal a felkelők kezeiben vannak (?) Egy kiáltvány földet ígér a parasztnak tulajdonjoggal s azt mondja, hogy Mieroslawski az országban van. Sok földirtókos Varsóba menekül.

A „Schles. Ztg.” jelenti: A mint hírlk, nem messze a porosz batárszélről 3000 felkelő áll s már csatájuk is lett volna a császári csapatokkal, a melyben a katonaság buzta s rövidet s két törzstisztt és 90 közeber sebesült meg. Ezenkívül 30 halottól is beszélnek. A bandák állítólag jól fel vannak fegyverkezve. Ma reggel a gyorsvonattal minden Breslauban rendelkezés alatt volt csendő a lengyel batárszélre szállítottat, hogy a biztonság felett örkdjenek.

A bécsi „Gen. Corr.” írja: A varsói vasuti vonat, a melynek 23-án délután Szczakawába meg kellett volna érkezni, csak 24-én reggeli félhétkor érkezett oda. Az utasok azt beszélék, hogy a késedelem a miatt történt, hogy a forradalmiak a petrikani vonalon több sint felszedtek, a minek az a következménye is lett, hogy egy Maczkiból Varsóba menő tehervonat összetört. Több fegyveres proletariust, a kik 23-án Petrikau mellett egy faluban lázították a parasztoakat, az utóbbiak hír szerint elfogtak s Petrikauban átadták a batárságnak, a honnan fedezet alatt Varsóba kísértettek.

Éppen most kapjuk másfelől a tudósítást, hogy a vasuti közlekedés Varsó és Krakó között újból meg van szakítva.

A „Dresd. Journ.” írja jan. 26-ról: Egy vasárnap esti közvetlen távirat Varsóból igazolja az ismeretes hírt: „Varsó egészen csendes.” A felkelőket minden kormányzásában tildözi a katonaság.

A „Wiener Ztg.” 27-i esti lapjában olvassuk: Egy tegnap (25-én) este Varsóból jött és velünk közölt távirat jelenti, hogy a kitört nyugtalanságok, a felkeltek részéről jelentékeny veszteséggel, katonai erővel elnyomatottak.

Egy Varsóban 24-én délelő feladott, de a távirra megrogálása miatt ide csak 25-én késő este érkezett második távirat szerint: Egy faluban Siedlce környékén, a hol a katonaság az általa megszállott házakban vitélül védte magát, a felkelők a házakat felgyújtották s a belevő katonákat elevenen megégették. Az ilyen vaditteket a katonaság több helyütt azonnal elnyomta s a minden ponton visszavert felkelőkben nagy pusztítást tett.

Dresda, jan. 27. A mai lapok írják varsói 27-i távirat szerint: Tegnap Varsóban a fegyverrel kezltükben elfogottakra rögtönbírság hirdtetett ki. Varsó csendes. A rendőri szabályok szigorubbak; a lámpával járási kényszer ismét behoztatott.

Berlin, jan. 27. A „Nordd. Ztg.” írja: Hiteles lengyel tudósítások a felkelést meghiusultnak tartják. A nyugati porosz batárok őrsége, a lehető betörés ellen megerősített. Páris, jan. 27. A mai „Patrie” megozafolja Mieroslawskinak Lengyelországban lételet.

Krakó, jan. 27. Varsó csendes. Plocknál egész éjjel csata. 160 lengyel fogoly. Ugyanez történt Siedlce-nél, Suruznál, Kozilnicenél az oroszok visszanyomattak. Konstantin nagyherceg 50,000 katonát stírgét S. Pétervárról.

A lengyel dolgokról rendszeren jól értesülni szokott „Czas” e mozgalmra vonatkozólag azt jegyzi meg, hogy

az orosz kormány nyilván akarja a lengyelek ellentétéről szóló híreket, hogy ezáltal bebiztosítsa a lengyel fölkelés valódiságát, s minden e tárgyban keringő hírt szándékosan nagytitkosan terjesztettnek állít. Szerinte az orosz kormány néhány száz, erőbe menekült ujoncnak valóban megtörtént ellentétét általános forradalom színében akarja feltüntetni. Ebben rendszer van, mert az orosz követéségek még csak nemrég jöveddültek az idegen hatalmaknak, hogy Lengyelországba forradalom fog kitörni. Az orosz kormánynak érdekében van, hogy egy részletes fölkeltést provokáljon, hogy ennek elnyomásával a nemzeti elemet is egészen elfojthassa, s hogy így tavasszal annál szabadabban működhesse a keleti kérdésben.

GÖRÖGORSZÁG. Athenéből jövő tudósítások sötét színekkel festik Görögország helyzetét. A nemzeti gyűlés a nyers tömeg befolyása alatt áll. Az ideiglenes kormány nem elég erős, hogy a forradalommal együtt kitört aljas szenvedélyeket féken tartsa. A vagyon, házi tüzhely, női becsület s az élet sem a tartományokban, sem a fővárosban nem biztos; valóságos közepkori haramia-csordák rabolnak, gyújtogatnak, barácsolnak mindenfelé, a kiket a kormány leigázni nem bír. Athenében a családok remegve zárják magukat négy fal közé, vagy csak katonaság kíséretében lépik át a küszöböt, még a legtekintélyesebb államférfiak vagy főbb tisztiek is csak fogig fegyverzetten, csatára készen járhatnak szabadon. Néhány nap előtt mintegy 30 bandita a török követéséget palotát akarta megfutamítani, s ebben csak egy erősebb őrszolgát gátolta meg. A tartományokban még nagyobb a fenyegetettség. Messenia s a Githion vidéke valóságos tatárpusztításnak van kitéve. Messenia segélyt, oltalmat kért Bulgariától, s ez segély helyett 12,000 darab fegyvert küldött az azzal bántani nem tudó népnek! Az utóbbi napokban a várost ismét nagy nyugalommal, melyre Valbis jelölt, Missolonghi képviselője ügyvéd s egykori pénzügyminiszter legtöbb kiáltással bír. A 16-ki gyűlés végzetlen zajos volt; a hallgatóság a szónokokat úgy tapsolja meg, hogy fűtől ki, mint valami csapadék színházban a komédiásokat. A „Világosság” című lap szerkesztőjét, a ki a második elnök-jelölt, Riga Palamides ellen merészkedett irni, egy néptömeg majdnem agyonverte. Aléonok alkalmasint Buduris lesz. A királyi istállókat lőrésekkel s körfalakokkal látják el, s így a város közepén egy kis várat építenek; ez is jellemzi az itteni életet. A demagóg párt, a melynek feje Grivas fia, mindenképp meg akarja törni az angol igézetet, s francia és orosz befolyással a maga kezébe öhajítja ragadni a gyeplőt; e célra jan. 11-én Elliot lordnak macskazenet rendeztek, a mi azonban nem igen sikerült.

Korfu, jan. 23. Az itteni keresk. kamara egyhangúlag óvatot tesz a külföldi lapok amaz állítása ellen, hogy a

Görögországgal való uniót nem öhajítja, s hogy vonakodott volna a jóniai szigetek átengedése alkalmából köszönő feliratot aláírni. A jóniai lapok szerint e szigeten senki sincs, a ki az uniót ne öhajítaná.

MOLDVA-OLÁHFEJDELEMSÉG. Bukarest, jan. 17. A „Botschafter”-nek írják: Kuza fejedelem helyzete napról napra súlyosabb, s aligha sokáig tarthatja még a hatalmat keze közt. Egy nagyon elterjedett hír szerint még az a szándék is volna, hogy az országgyűlésen vádat emeljenek ellene, s idegen fejedelem szükségességének ürügye alatt, letételét követeljék.

Ujabbak. Bécs, jan. 28. A „Gen. Corr.” szerint, a mit párisi és müncheni sürgönyök is erősítenek, újabban Leiningen hercege angol sorhajókapitány van görög királylányá kijelevé.

— Lemberg, jan. 27. A „Gaz. narodowa” következő tartalmu krakkói tudósítást közöl: A lengyel királyi forradalmi bizottság e hó 22-én két felhívást bocsátott közre. Az egyik az egész nemzetet fegyverre szólítja; a második a köznéphez van intézve s a földbirtok felosztásáról szól. A földbirtokosok nemzeti vagyontokból fognának kártalanítani s az elesettek özvegyei és árvái számára földbirtok biztosítatik. Pultuskosz és Kutnót a lázadók alkalmasint megszállották, Bodzantynban a helyőrség lemeszállott.

— Lemberg, jan. 28. A mai „Gaz. Nar.” szerint a felkelők megtámadták Tomaszovot Galiczia határszélén. 500 kozákok elűzték, a határszéleken számos kozák őrszemelt lefegyvereztettek. Ostrojkánál 1000 felkelő tanúyáz; más csoportok Brzeszkiewsk és Bialopotolska között. Ezek ellen katonaság indult. Brzeszkiewsknél a csendőrezredet meggyilkolták.

— Sz. Pétervár, jan. 27. A mai „Journ. de St. Petersb.” 26-ról kelt Berlinen át jött varsói tudósításokat közöl, miután a távirati közvetlen összeköttetés Varsóval meg van szakítva. 23-án éjjelen egy felkelő csoport megromgálta a vasutat Suránál. 24-én csapatok indultak Varsóból Biakjstok és Grodus felé, hogy az összeköttetést helyreállítsák. Másfelé is küldettek csapatokat hasonló célból; eddigelő azonban a közlekedés Varsó és Bialjstok közt még nincs helyreállítva. 26-ról szóló távüregnyők szerint Petrikuban és más tájakon felkelő csoportok mutatkoztak. Oda is csapatok fognak küldetni. A felkelők megtámadják az utasokat. A közelebbi mult éjen a távirati összeköttetés Varsóval Kownon át szintén megszakítva maradt. — A tegnapi katonai diszelges alkalmával a császár a tisztekhez beszédet tartván, a lengyel eseményekre vonatkozólag ezt mondotta: Ama ször-

nyű tettek daczára, nem akarom az egész lengyel nemzetet vádolni. Én azokban csak a forradalmi párt munkáját látom a rend és törvény felforgatására. Jól tudom, hogy ez a párt azt hiszi, hogy soraitok között árulókat talál; mindamellet az én bizalmam a hadseregben rendületlen, hogy az inkább mint valaha, teljesíteni fogja kötelességeit. Remélem, nem sokára alkalmam leend meggyőződni, hogy számíthatok rájuk. — A beszéd némi hatást tett s hurrah kiáltásokkal fogadtatt.

— Berlin, jan. 27. A mai „Staatsanzeiger” bécsi lapoknak amaz ismételt állítását, hogy az osztrák és porosz külügyminiszterek közti találkozássra Berlinből tételelt volna az indítvány, „ezeláztos hazug elferditésnek” nevezi, a melyet a porosz kormány hivatalos okmányok közzététele által lesz kénytelen megcáfolni.

— Páris, jan. 27. A „France”-nak írják Rómából, hogy a postareformok iránti rendelet be van végezve. A postabér leebbszállított; postabélyegek s postai utalványok hozatnak be. A városi képviselő 30-ról 50 tagra szaporították. Ugyanazon lapnak veracrui tudósításai szerint a francia ágyutelep megérkezett s azonnal Forey tábornok főhadiszállására indított. — A senatus felirati bizottsága a Troplong által szerkesztett s a pápára nézve kedvező válaszfeliratot egyhangulag elfogadta. — Turinból írják, hogy a demócrata egyesület Genuából Pisába tette át székhelyét. Bizonyosnak mondják, hogy Garibaldi ismét valami új kísérleten töri a fejét.

— London, jan. 27. A „Daily News” azt írja, hogy Koburg herceg nem kereste a görög királyi jelöltséget. Elliot ajánlotta őt a görögöknek. Napoleon császár beleegyezett a jelöltségbe. Oroszország aggodalmakat támasztott a herceg gyermektelensége s éppen nem az angol királyi házzal való rokonsága miatt.

Gabonaár Kolozsvárt Január 29-én 1862.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztabúza 3 frt 50 kr. Elegybúza 2 frt 60 kr. Rozs 2 frt — kr. Árpa — frt — kr. Zab — frt 90 kr. Török-búza 1 frt 60 kr. Pityóka — frt 90 kr. Marhahús 14 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Januarius 30-kán: Nemzeti kölesön 81.95. 5%. Metalliques 75.50. Bank-részvény 819.—. Hitel-részvény 225.80. Valtó Londonra 115.50. Ezüst 114.—. Arany 5.54.

Januarius 27-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyar országi 74.50. Erdélyi 72.50.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

(23) HASZONBÉRBE ADANDÓ SZÁZÁGOK. (2—3)

Iktári Gróf Bethlen Domokos ur száz-bányáival s ezen főjóságához tartozó sz. harasztosi tagosított terjedelmes egész birtokai, szántókkal, kaszálókkal, elkülönített nagyszertű legelőkkel, kirekesztő joggal bíró regálékkal s azokhoz tartozó más helyiségekbeli részbirtokokkal együtt, jövő ápril. 24-én kezdve haszonbérbe adandó több évre. Utasítást adnak Kolozsvárt Sere László, Maros Váshelyt Jakab János ügyvéd urak.

Alólírt műkertész, a ki a vetemény és gyümölcs kertészetet tökéletesen érti: szolgálót keres. Levél által értekezhetni Kendi-Lonau, gróf Teleky M. ur udvarában (24) (1—4) H. Hessert, kertésszel.

(744) Az általán kedvelt, kellemes hatású valódi (4—6)

SCHNEIDERGI NOVÉNY-ÁLLÓP

ezen mell-hűlés, köhögések, rekedtség, torok-, általán mell- és tüdőbajoknál, jeles enyhítő-szor, valamint

Wilhelm F.-nek valódi, tisztá, hatáságilag megvizsgált cs. kir. I. kiz. rólág szabadalmazott EGÉSSÉG ELŐMOZDÍTÓ ALMABORA és ALMABORECZETE

ezen gyomor-szenvedés, bél-dugulás, mejj-göresök, fő-fájás, vér-nedv és vértolulások ellen jeles szer tüvegenként 50 kr. o. é. valamint az előbbeni kapható:

Kolozsvártt WOLFF János gyógyszerész-nél. Tordán Wolff Gábornál. Dézsen Krémer Sámuelnél, Medgyesen Breckner C-nél. N.-Bányán Horacsek Józsefnél. M.-Vásárhelyt Jenei A.-nál. Beszterczen Dietrich & Fleischernél. Segesvártt Misselbacher J. B. Zalatnán Megai J.-nál. N.-Váradon Janky A. N.-Szébenben Zührer J. F. Hátzegen Mátéfi Béla gyógyszerész-nél. Brassóban: Fabik és Jekelius gyógyszerész. Nagy-Enyeden: Trajánovits Ede gyógyszerész urnál.

Egyszersmind a fentebbi megbízott raktáros uraknál megrendelhető a jeles TYUKSZEM-KENŐCS, cs. k. főorvos Schmidt töl Egy skatulya ára 23 kr. o. é. Dr. Behr IDEG-SZERE az idegek s a test erősítésére. Ára 70 kr. o. é.

Sziriai Stub-Alpesi NOVÉNYNEDV mell- és tüdőbetegeknek. Üvege 87 kr. o. é. Lobry és Pertonsnak valódi orvosi ugynevezett:

DORSCH MÁJ-OLAJA,

skrofulus és hör-kiütések ellen. Egy üveg ára 1 forint o. é.

Főraktár: BITTNER GYULÁNÁL, Gloggnitzon.

(22) Kolozsvártt nagyutczában, a 287 szám alatt levő házánál egy telek 9 öl széles és 40 öl hosszú nagyon jó feltételek mellett örök áron eladó. — Azon a telken találtak: egy nagy csűr, alól megpadolva és felytül hámbarral gabonatarásra ellátva, egy istálló 8 darab tehénre, egy istálló 4 lóra köből épített, egy sertés 8 drb. sertésre, egy raktár, egy nagy szekérszín és egy töröküzakas, az udvaron egy jó kút; minden új karban van.

A telek a zilahi főutvonban van, a melyik utca végén a vasút induló hely lesz; tehát nagyon becses hely, mind raktárnak vagy különös lakhely- vagy gazdaságra használható.

Ugyancsak nagyutca 287 h. sz. alatt eladónak egy nagy virágos üvegházból mind a virágok. — 2000 darab külön-különféle virágok, nagyon illó áron.

Dr. Béringuier

cs. kir. szabadalmazott

NOVÉNY-GYÖK

HAI-OLAJA

eredeti üvegekben 1 frt. upp.

haj- és szőr épsége és szépsége

fentartására, ápolására, különös kedveléssel ismételve folytonosan használtatt. Dr. Béringuier NOVÉNY-GYÖK HAI-OLAJA megóv a foltonként képződő hajatlanságtól, a hajnak eleven fényt, kellemes simaságot és ruganyos lágyaságot kölcsönöz, különösen hol már a haj- és szőr hullás vagy kitűnő kopaszság mutatkozik feltétlenül kimaradhatlan eredménnyel.

Dr. Béringuier összes szabadalmazott készítményei az eredeti szabott áron: Kolozsvártt: csak is gyógyszer. WOLFF J. s Khudi J. özevegényél kaphatók, valamint Abudbányán: Ferenczi Mihály; Beszterczen: Kelp Ferencz; és Dietrich & Fleischer; Brassóban: Stenner F.; Déván: Büchler A.; Nagy Enyeden: Trajánovits Ede gyógyszerész és Bisztricsányi A.; Erzsébethodronon: Schmidt A.; Hátzegen: Mátéfi Béla gyógyszer.; Kézi-Vásárhelyt: Hankó László; Köhalmában: Melas Ed. F. gyógyszer.; Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Vándory & Brandisch; Segesvártt: Misselbacher fia és Teutsch; Sz-Újvártt: Placintár és fia gyógyszer.; Szász-Régenben: Wachner Traugott; Szászsebesben: Weissörtel Ad. G.; Szébenben: Zührer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton; Seps-Szentgyörggyön: Vitályos Béla; Sz-Údvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer.; Szeredában: Gotszy G.; Sz-Somlyón: Ruszka Ignác; Tassadon: Szongott Jakab; Tordán: Velits G. és Wolff G.; Zalatnán: Megay Guszt. A. gyógyszer.

JELENTÉS THEAKÖRÖK SZÁMÁRA.

Erdély s Magyarhon jelesebb városait már huzamosabb idő óta, a legelső készítőktől származó ugynevezett „oroszcikkekkel” ellátva, van szerencsém ezennel is tudatni, miként Kolozsvártt szentuzczában az ugynevezett Reschnerféle 133 számú lakásomon, a mlgs. b. Bornemisza Ignác né urasz. házával átellenbe, a legjobb minőségű muszka-thea, ugynevezett Samoir, Lavoir, jamaikairum, Arak (fehér-rum), Puncs-Esencziával s más külföldi szeszese vidító italokkal, Török-puliszkával, pipafejekkel, ellátott gazdag választékú raktárom nagyban és kicsinyben a t. cz. közönségnek a legutalmasabb ár mellett szolgáltatára áll.

Az italok elküldésére vannak kised 3—16 kupányi átalagocskáim.

A megrendelések a legjobban és leggyorsabban teljesíttetnek.

ASPI SÁMU,
Tarnopolból az orosz határszélén.

Nyomatott az ev. ref. fótanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

MELLEKLET: A fejéregyházi műkertészet árjegyzéke.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala Bisericii Napoca